U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce **NV Organon**, se sídlem Nizozemské království, Oss, Kloosterstaat 6, zastoupeného JUDr. Janou Marečkovou, advokátkou se sídlem Praha 6, Křenova 438/7, proti žalovanému **Ministerstvu zdravotnictví**, se sídlem Praha 2, Palackého nám. 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 8. 2016, č. j. 11 A 145/2013 – 165,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek ve výši **5.000 Kč** za podanou kasační stížnost, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám žalobce do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2013, čj: MZDR42424/2012, sp. zn. FAR: L253/2012, kterým žalovaný ve výroku č. I. částečně zrušil rozhodnutí Státního ústavu pro kontrolu léčiv ze dne 27. 9. 2012, vydané pod č. j: SUKLS88213/2010, jímž Ústav rozhodl o změně výše a podmínek úhrady léčivých přípravků v zásadě terapeuticky zaměnitelných s léčivými přípravky zařazenými do referenční skupiny č. 44/2- gonadotropiny ostatní, parent. aplikace, a to v části výroků č. 2 a č. 22 až 24 tohoto rozhodnutí, a ve výroku č. 2 zamítl odvolání žalobce proti výrokům č. 1 a výrokům č. 10 až 17 prvostupňového rozhodnutí a toto rozhodnutí v daném rozsahu potvrdil.

Žalobce po jednání před městským soudem navrhl přistoupení dalšího účastníka (na straně žalobce) do řízení ve smyslu § 92 odst. 1 občanského soudního řádu (dále „o. s. ř.“), konkrétně společnosti Merck Sharp & Dohme Limited, se sídlem ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska, Hoddesdone, Hertford Road, Hertfordshire, EN11 9BU. Důvodem přistoupení dalšího účastníka měl být převod registrace

předmětných léčivých přípravku na uvedenou společnost. K převodu registrace podle tvrzení žalobce došlo po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobce uvedl, že v době vydání napadeného rozhodnutí byl držitelem registrace předmětných léčivých přípravků a z toho důvodu byl podle § 39g odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění účastníkem správního řízení a adresátem napadeného rozhodnutí. Z uvedených skutkových okolností dovozoval, že ke dni podání návrhu na přistoupení účastníka do řízení již postrádá aktivní legitimaci podle § 65 odst. 1 soudního řádu správního (dále „s. ř. s."), a jeho procesní legitimace se nadále zakládá pouze na § 65 odst. 2 s. ř. s.; věcná legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. nadále náleží pouze novému nabyvateli registrace předmětných léčivých přípravků.

Městský soud návrh žalobce zamítl. Konstatoval, že návrh na přistoupení dalšího žalobce do řízení byl původním žalobcem učiněn na základě poučení soudu o možnosti podat návrh podle § 107a o. s. ř., ve spojení s § 64 s. ř. s., kterým je možno řešit situaci, kdy v důsledku singulární sukcese během soudního řízení žalobci nadále nesvědčí hmotné právo, s nímž je spjata jeho aktivní legitimace. Přistoupení dalšího účastníka řeší situace, kdy již v době zahájení řízení existoval nedostatek věcné legitimace, jenž by jinak vedl k zamítnutí žaloby, přičemž se však jeví účelným rozhodnout věc v rámci již zahájeného řízení i ve vztahu k dalšímu účastníku řízení.

Soud rovněž odmítl žalobcovu právní konstrukci, podle níž, nesvědčí-li žalobci již hmotné právo, od něhož je odvozena aktivní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s., svědčí mu alespoň aktivní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s.

Převodem registrace léčivého přípravku žalobce pozbyl hmotné právo, s nímž je spjata jeho žalobní legitimace. Došlo-li k tomu po zahájení řízení, je tato situace řešitelná postupem podle § 107a o. s. ř. Žalobní legitimace podle § 65 odst. 1 či odst. 2 s. ř. s. je posuzována k okamžiku zahájení soudního řízení. Změna aktivní legitimace v intencích jednotlivých odstavců § 65 s. ř. s. není v průběhu řízení možná.

Rozhodnutí městského soudu žalobce (dále „stěžovatel") napadl kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ve které navrhl napadené usnesení zrušit. Je totiž přesvědčen, že je ve věci aktivně legitimován též podle § 65 odst. 2 s. ř. s., a tato žalobní legitimace mu zůstala zachována i tehdy, pozbyl-li žalobní legitimaci podle § 65 odst. 1 s. ř. s. K převodu práv k předmětným léčivům došlo až po nabytí právní moci rozhodnutí žalovaného. Ve správním řízení proto byl žalobce nositelem veškerých procesních práv. Správní žaloba byla založena, mimo jiné, též na tvrzených procesních vadách správního řízení, jedná se proto výhradně o porušení procesních práv žalobce, jejichž nositelem byl ve správním řízení. Tato práva na právního nástupce žalobce v důsledku převodu registrace nepřešla. Žalobce je navíc i nadále zainteresován na výsledku soudního řízení, neboť nesprávné rozhodnutí žalovaného ovlivnilo i obchodní podmínky převodu registrace léčiv z žalobce na právního nástupce. Rozhodnutím správního orgánu tak bylo zasaženo i do jeho majetkové sféry. Proto má legitimní zájem na výsledku soudního řízení, který hodlá v řízení uplatňovat. Na tom nic nemění ani rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, č. j. 4 Ads 35/2013 – 63, podle něhož je držitel registrace léčiva oprávněn k podání žaloby proti rozhodnutí o výši úhrad léčivých přípravků podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Tento závěr totiž nevylučuje existenci jeho žalobní

legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s. v situaci, kdy žalobní legitimaci podle § 65 odst. 1 s. ř. s. pozbyl.

Dále stěžovatel namítá, že městský soud nesprávně posoudil okamžik, k němuž došlo k přechodu aktivní legitimace na současného držitele registrace. Podle názoru stěžovatele městský soud nesprávně dovodil, že k přechodu aktivní legitimace na právního nástupce došlo až po zahájení soudního řízení. Z této úvahy dovozuje závěry, které však pro posouzení věci nemají význam.

Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozhodnutím městského soudu. Připomenul, že podle závěrů usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 12. 2014, č.j. 4 Ads 35/2013 – 63, svědčila stěžovateli žalobní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Aktivní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s. vychází rovněž z účastenství ve správním řízení, jedná se však o účastenství zcela jiné kvality. Je pro něj charakteristické toliko uplatňování určitého zájmu v řízení, nikoliv postavení účastníka, jemuž má správní rozhodnutí založit či změnit právo či povinnost. Došlo-li k převodu práv, přešla aktivní legitimace stěžovatele nepochybně na jeho právního nástupce. Stěžovateli tak přestala svědčit aktivní legitimace, takže nebyl oprávněn podat správní žalobu. V důsledku rozdílného postavení účastníků správního řízení nelze souhlasit s tím, že převodem práv by stěžovatel pozbyl aktivní legitimaci podle § 65 odst. 1 s. ř. s., ale dále mu svědčila aktivní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s. To by bylo i v rozporu s dikcí § 65 odst. 2 s. ř. s. Takový výklad by vedl k absurdním závěrům, že každý žalobce oprávněný k podání žaloby podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je oprávněn k podání žaloby zároveň podle § 65 odst. 2 s. ř. s., což popírá dikci § 65 odst. 2 v části *„…který není k žalobě oprávněn podle odst. 1“*. Na tento závěr nemůže mít vliv neurčité tvrzení stěžovatele o negativním vlivu napadeného rozhodnutí na podmínky převodu registrace.

Žalovaný se vyjádřil též k úvahám stěžovatele o datu převodu registrace. Zdůraznil rovněž, že podle jeho názoru nelze použít postup podle § 92 odst. 1 o. s. ř., pokud je zřejmé, že původní žalobce nebyl v době podání žaloby věcně legitimován. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení o kasační stížnost. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není přípustná z důvodu dle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.

V posuzované věci městský soud rozhodoval o návrhu stěžovatele na přistoupení dalšího účastníka řízení. Je třeba zdůraznit, že aktivní žalobní legitimace podle § 65 s. ř. s. se odvíjí od postavení žalobce jako účastníka předcházejícího správního řízení. K otázce žalobní legitimace se v tomto smyslu vyjadřuje rovněž ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu; poukázat lze zejména na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42 (veškerá citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná z www.nssoud.cz).

Z uvedeného rozhodnutí vyplývá, že podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je k žalobě oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl rozhodnutím správního orgánu zkrácen na svých právech. Toto zkrácení, tj. porušení nebo ohrožení subjektivních žalobcových práv, se mohlo udát buď přímo samotným rozhodnutím, nebo tím, že správní orgán v řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, porušil žalobcova procesní práva. V každém případě žalobce musí tvrdit zkrácení na svých vlastních subjektivních právech, tj. musí jít o subjektivní práva náležející žalobci, a nikoliv osobě třetí. Ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s. rozšiřuje žalobní legitimaci i na účastníky řízení před správním orgánem, kteří nejsou k žalobě legitimováni podle § 65 odst. 1 s. ř. s. (neboť předmět správního řízení se nedotýká jejich právní sféry, ale právní sféry někoho jiného), tvrdí-li, že postupem správního orgánu byli zkráceni na svých (procesních) právech takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. Podle prvého odstavce tedy může žalovat ten, jehož právní sféry se napadené rozhodnutí dotýká, zatímco podle odstavce druhého je oprávněn podat žalobu ten, kdo ve své právní sféře není rozhodnutím dotčen a kdo v tomto řízení uplatňoval určitý zákonem chráněný zájem (např. na ochraně přírody a krajiny).

Procesní postavení stěžovatele je tedy založeno na jeho postavení ve správním řízení, proto se nemůže ochrany jeho práv v soudním řízení žádným způsobem dotknout, zda správní soud připustí či nepřipustí přistoupení dalšího účastníka do řízení, v němž je přezkoumáváno rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s. Z toho také vyplývá, že usnesení městského soudu o návrhu na přistoupení dalšího účastníka do řízení není důvod charakterizovat jinak, než jako usnesení, jímž se upravuje vedení řízení. Nejvyšší správní soud ke shodnému závěru dospěl již dříve, v rozhodnutí ve vztahu ke vzájemnému postavení osob zúčastněných nařízení (srovnej rozsudek ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 As 10/2010 – 944). V nyní posuzované věci je tedy namístě analogicky dovodit, že pokud kasační stížností napadeným unesením městského soudu v posuzované věci nemůže dojít ke změně postavení žalobce (tedy stěžovatele), jde rovněž pouze o rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení, a v takovém případě kasační stížnost proti němu není přípustná podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.

Z uvedeného důvodu proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Podle § 10 odst. 3 poslední věta zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč žalobci. Zaplacený soudní poplatek bude vrácen na účet stěžovatele do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 22. března 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu